

VERZONDEN 14 JAN 2019

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	14 januari 2019	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2018-0434	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	81E20383	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	8 maart 2018	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften - kaart plangebied - mitigerende maatregelen	ONDERWERP	Ontheffing herontwikkeling Holle Bilt 4, De Bilt

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 8 maart 2018 van [REDACTED] om ontheffing in het kader van de artikelen 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling genoemd 3.1, tweede lid, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten en rustplaatsen van de kerkuil;

ontheffing te weigeren van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, vierde lid, voor zover dit betreft het opzettelijk storen van de kerkuil;

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis;

ontheffing te weigeren van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste en tweede lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis;

ontheffing te weigeren van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede, en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en/of het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis;

voor de periode tussen de verzenddatum van dit besluit en 1 juni 2019.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op de oude boerderij gelegen aan de Holle Bilt 4 te De Bilt. Het doel van de ingreep is om de locatie te herontwikkelen. Hiertoe wordt oude bebouwing verbouwd, gerenoveerd en deels geamoveerd. Ook wordt er nieuwe woonruimte gebouwd. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1 en 3.5 van de wet voor wat betreft de kerkuil (*Tyto alba*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) voor de periode tussen de verzenddatum van dit besluit en 1 juni 2019.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 30 april 2018 en 9 november 2018 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De kerkuil is beschermd op grond van artikel 3.1 van de wet. De gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en de ruige dwergvleermuis zijn beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Afwijzing opzettelijk storen kerkuil

U heeft ontheffing gevraagd van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk storen van de kerkuil. Artikel 3.1, vijfde lid, van de wet, stelt dat het verbod bedoeld in het vierde lid niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort. De staat van instandhouding van de kerkuil komt door de voorgenomen ingreep niet in gevaar. Een ontheffing van deze verbodsbepaling is dan ook niet noodzakelijk.

VI. Afwijzing opzettelijk doden en opzettelijk verstoren gewone dwergvleermuis

U heeft ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 eerste en tweede lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis. De paarverblijfplaats bevindt zich vermoedelijk in een schuur. De bufferwaarde van deze schuur is laag, waardoor aangenomen mag worden dat de verblijfplaats niet tevens dienst doet als winterverblijfplaats. Door de sloop van de schuur buiten de kwetsbare gebruikperiode uit te voeren wordt voorkomen dat er gewone dwergvleermuisen opzettelijk worden gedood of verstoord. Een ontheffing van deze verbodsbepalingen is dan ook niet noodzakelijk.

VII. Afwijzing gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis

U heeft ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het vernielen van rustplaatsen van de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en de ruige dwergvleermuis. Uit het bij de aanvraag gevoegde onderzoek en activiteitenplan blijkt dat deze vleermuissoorten echter geen verblijfplaatsen hebben binnen het plangebied. Ook zijn er geen essentiële vliegroutes of foerageergebieden aangetoond, die door de voorgenomen werkzaamheden verloren zouden kunnen gaan. Het is niet aannemelijk dat de wet ten aanzien van deze soorten overtreden zal worden door de voorgenomen werkzaamheden. Een ontheffing voor deze soorten is dan ook niet noodzakelijk.

VIII. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Kerkuil

De kerkuil is in het plangebied aangetroffen. In de nestkast in de kapschuur is een nestplaats van de kerkuil vastgesteld. De kerkuil heeft hier in het voorjaar van 2018 nog jongen grootgebracht. De zolder van de kapschuur wordt daarnaast gebruikt als rustplaats. Ook in de open schuur wordt door de kerkuilen geroest. Rondom het plangebied bevindt zich het foerageergebied. Door het grote voedselaanbod wordt aangenomen dat kerkuil binnen 1,5 kilometer van de broedplaats foerageert. Door de voorgenomen werkzaamheden worden een broedplaats en twee rustplaatsen van de kerkuil beschadigd en vernield. Het foerageergebied van de kerkuil wordt niet aangetast door de werkzaamheden.

Om de negatieve effecten op de kerkuil te verzachten, worden mitigerende maatregelen voorgesteld. Zo wordt de sloop uitgevoerd buiten (voorafgaand aan) het broedseizoen van de kerkuil. In oktober 2018 zijn vervangende verblijfplaatsen voor de kerkuil gerealiseerd. Op circa 30 meter afstand van de kapschuur is een nieuwe kleine kapschuur gebouwd met daarin een nestkast voor de kerkuil. Over de hele breedte van de schuur is een zitbalk aangebracht. De schuur is gebouwd vlakbij een groepje eikenbomen die in de huidige situatie al een zitplek vormen voor de kerkuil. De schuur heeft een vrije aanvliegroute vanuit de foerageergebieden ten zuiden en noordwesten van het plangebied. Daarnaast is aan één van de eerder genoemde eiken een nieuwe nestkast opgehangen voor de kerkuil. Deze vervangende nestplaatsen worden tijdens de bouwwerkzaamheden visueel afgeschermd, en overlast door verlichting wordt zoveel mogelijk voorkomen door 's nachts niet te verlichten en ook in de gebruiksfase de lichtbundels zoveel mogelijk te beperken. De voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Echter, ondanks deze maatregelen worden broed- en rustplaatsen van de kerkuil beschadigd en vernield. Ontheffing is daarom aan de orde.

De staat van instandhouding van de kerkuil wordt door Sovon beoordeeld als 'gunstig'. Zowel qua populatie als verspreiding en leefgebied gaat het goed met de kerkuil. De afgelopen decennia laten een aantalsontwikkeling zien met een significantie toename. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de kerkuil niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied waargenomen. Tijdens de najaarsbezoeken werd een sociale (balts)roep van de gewone dwergvleermuis gehoord. De gewone dwergvleermuis vloog tijdens de baltsroep rond tussen de open schuur en de kapschuur. Ondanks dat de exacte paarverblijfplaats niet vast te stellen is, mag aangenomen worden dat de verblijfplaats zich in één van deze twee gebouwen bevindt. Door het gebrek aan microklimaatbuffering in de schuren kan uitgesloten worden dat de verblijfplaats tevens een functie vervult als winterverblijf. Door de voorgenomen werkzaamheden zal de paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden beschadigd en vernield, en kunnen exemplaren van de gewone dwergvleermuis worden verstoord en/of gedood.

Om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis te verzachten, worden mitigerende maatregelen voorgesteld. Zo wordt er gewerkt buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis. Door de sloop vroeg in 2019 aan te laten vangen, wordt voorkomen dat er gewone dwergvleermuis worden verstoord en/of gedood door de werkzaamheden. Ter vervanging van de verblijfplaats zijn reeds in maart 2018 acht houtbetonnen kasten opgehangen in en in de directe omgeving van het plangebied, binnen 200 meter van het huidige verblijf. De kasten zijn, bij gebrek aan mogelijkheden aan gebouwen, opgehangen aan bomen. Van de gewone dwergvleermuis is bekend dat zij paarverblijfplaatsen in/aan bomen kunnen gebruiken, dus de alternatieven zijn van voldoende kwaliteit. In de wanden van de nieuw te bouwen panden worden op vier locaties geschikte alternatieven aangeboden. Deze permanente alternatieven zullen worden aangeboden op dezelfde locatie als waar het huidige verblijf zich vermoedelijk bevindt. Na afronding van de werkzaamheden blijven de houtbetonnen kasten zo lang hangen als dat zij kunnen functioneren. De voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Echter, ondanks het nemen van maatregelen kunnen gewone dwergvleermuisen opzettelijk worden gedood en/of verstoord, en worden verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De soort is in bijna atlashokken waargenomen. Ondanks dat er geen concrete gegevens zijn over populatiegrootte of – trend mag aangenomen worden dat de gewone dwergvleermuis in een gunstige staat van instandhouding verkeert. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag

U heeft ten aanzien van de kerkuil ontheffing aangevraagd op grond van het belang "Volksgezondheid of openbare veiligheid". U heeft ten aanzien van de gewone dwergvleermuis ontheffing aangevraagd op grond van het belang "Volksgezondheid, de openbare veiligheid, of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten".

Op verschillende plaatsen in de schuur en in andere gebouwen zijn asbesthoudende materialen aanwezig. Asbest komt door verwerking vrij, waardoor mensen hieraan blootgesteld kunnen worden hetgeen schadelijk is voor de gezondheid. Daarbij dient de asbestsanering uitgevoerd te worden vanwege wettelijke regelgeving daaromtrent, welke stelt dat asbestdaken per 2024 gesaneerd dienen te zijn.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang "Volksgezondheid of openbare veiligheid" voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op de kerkuil te rechtvaardigen. Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij tevens van oordeel dat het belang "Volksgezondheid, de openbare veiligheid, of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten" voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis te rechtvaardigen.

Alternatievenafweging

De herontwikkeling is locatiespecifiek en kan niet elders worden uitgevoerd. Renovatie van de bestaande opstallen is, gezien de aanwezigheid van asbest, geen gunstig alternatief. Bovendien zou renovatie ook leiden tot het aantasten van de verblijfplaatsen van de kerkuil en de gewone dwergvleermuis. In de planning en inrichting is optimaal rekening gehouden met de kerkuil en de gewone dwergvleermuis. Er zijn dan ook geen gunstigere planningen of inrichtingen mogelijk waarbij hetzelfde projectresultaat behaald zou worden.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

IX. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in de artikelen 3.3 en 3.8 van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

X. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

XI. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

XII. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

XIII. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. mr. S.L. Munsel
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van [REDACTED] op 8 maart 2018, en de aanvullingen hierop van 30 april 2018 en 9 november 2018, gelet op (de) artikel(en) 3.3, en 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: [REDACTED]

Adres: Prof. van Bemmelenlaan 22

Postcode en woonplaats: 3571 EM Utrecht

Ontheffing 81E20383 voor het tijdvak tussen de verzenddatum van dit besluit en 1 juni 2019

van de verbodsbepaling genoemd 3.1, tweede lid, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten en rustplaatsen van de kerkuil;

van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft de Holle Bilt 4 te De Bilt, zoals weergegeven op de kaart in bijlage 2 bij dit besluit.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
  - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
  - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
  - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
  - d. Wie is de begeleidende ecoloog (inclusief contactgegevens);
  - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecoloog begeleid;
  - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
7. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 6 bijgevoegd te zijn.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecoloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschrift 10, geregistreerd.
9. Na afronding van de werkzaamheden dient u het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

Specifieke voorschriften

10. De maatregelen, genoemd in paragraaf 3.4 van het bij de aanvraag gevoegde activiteitenplan, dienen te worden opgevolgd.
11. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
12. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
13. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Figuur 1 Begrenzing plangebied (rode contour) binnen landgoed Beerschoten, Gemeente De Bilt. Rechts: de gebouwen op de planlocatie met de in de tekst gebruikte aanduiding.

Dit aantal vertegenwoordigt een dermate kleine fractie van de landelijke, regionale en/of lokale populatie van de gewone dwergvleermuis, dat deze geen invloed ondervindt wanneer een verblijf tijdelijk zou verdwijnen. Daarbij gebruiken gewone dwergvleermuizen een breed scala aan typen gebouwen als verblijfplaats. Het verdwijnen van de verblijfplaatsen zou mogelijk een negatief effect kunnen hebben op dieren in het plangebied en directe omgeving, indien er geen geschikte locatie aanwezig zou zijn om zich tijdelijk te kunnen vestigen. Dit effect treedt echter niet op, daar er reeds met acht kasten gezorgd is voor een groter aanbod van geschikte paarverblijfplaatsen, en in een later stadium gecompenseerd wordt met permanente (inbouw)voorzieningen. Met het treffen van deze maatregelen komt de lokale gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in het geding. Er zijn dan ook geen negatieve gevolgen te verwachten voor de landelijke, regionale en/of lokale gunstige staat van instandhouding van deze soort.

3.3.2 Kerkuil

De kerkuil heeft landelijk een gunstige staat van instandhouding (website SOVON). De broedpopulatie in Nederland had in 2016 een omvang van 3.200 – 3.400 paartjes. Kerngebieden liggen vooral in het meer kleinschalige agrarisch landschap in noord en oost Nederland. In Utrecht komt de kerkuil vooral voor in het oostelijke deel van de provincie, ten westen van de stad Utrecht broeden nauwelijks kerkuilen.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn geen andere territoria bekend. Wel wordt op basis van losse waarnemingen verondersteld dat er in ieder geval in het gebied tussen de Utrechtseweg en de A27 kerkuilen broeden. Het landschap is hiertoe geschikt, er zijn kleinschalige structuurelementen aanwezig en delen met ruigere grasvegetaties die als foerageergebied kunnen dienen. Ook zijn er verschillende boerderijen en schuren aanwezig waar mogelijk nestgelegenheid is. Onder andere rond knooppunt Rijsweerd zijn meerdere waarnemingen van kerkuilen gedaan, dit ligt op ca 2,5 kilometer van het plangebied. Volwassen kerkuilen blijven doorgaans het hele jaar bij de broedplaats, jonge vogels zwerven uit over meestal korte afstanden. Verder zijn kerkuilen gezien op Landgoed Vollenhove (bron: NDFF), mogelijk maakt dit landgoed deel uit van het territorium van het plangebied en overwinteren de dieren daar.

3.4 Maatregelen

Negatieve effecten die voorkomen kunnen door het nemen van maatregelen gemitigeerd worden. Voor negatieve effecten die met mitigatie niet of niet voldoende te voorkomen zijn, zal compensatie plaatsvinden. Met het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen zullen er geen netto negatieve effecten meer optreden.

3.4.1 Gewone dwergvleermuis

Mitigatie

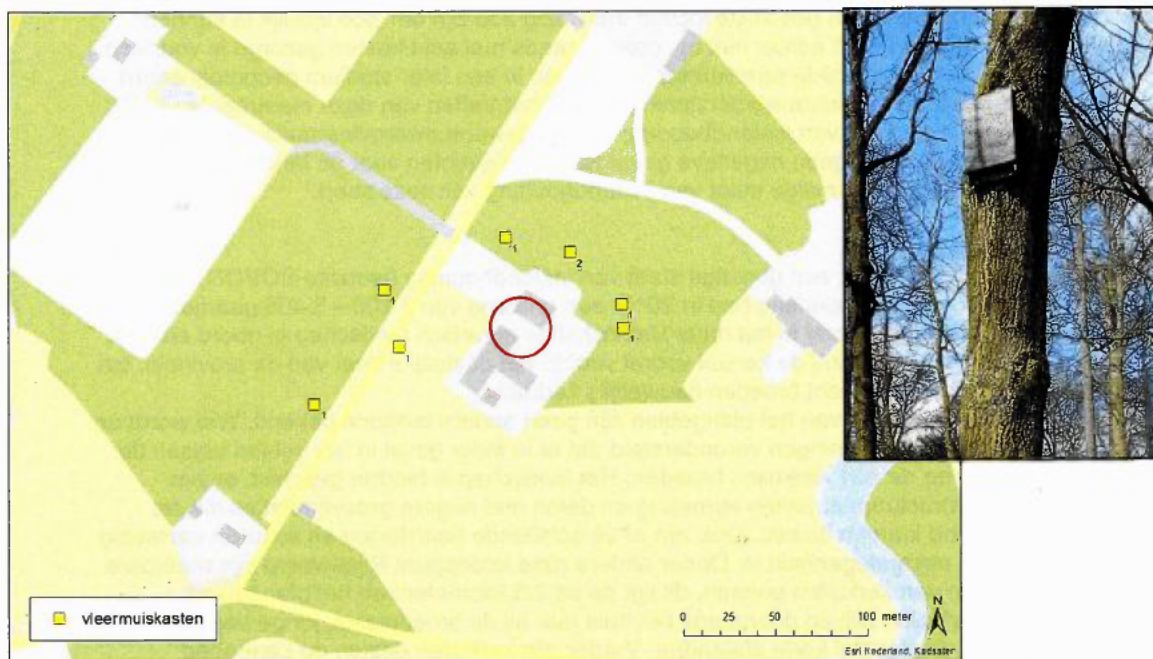
Sloop van de schuur zal plaatsvinden buiten de periode dat vleermuizen er gebruik van maken. Vleermuizen worden verondersteld afwezig te zijn in de winter tot de nazomer, in de periode vanaf half november tot half juli.

Compensatie

Ter compensatie voor het verdwijnen van één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis zijn op 23 maart 2018 reeds acht tijdelijke, houtbetonnen kasten opgehangen in bomen direct rondom het plangebied (figuur 3.1). Alle kasten hangen binnen een straal van 200 meter van de aangetroffen paarverblijfplaats. Deze kasten dienen als tijdelijke compensatie, omdat gedurende de sloop- renovatie- en bouwactiviteiten er tijdelijk geen mogelijkheden zullen zijn in de gebouwen in het plangebied. De kasten zijn van het type FMSK van Hasselfeldt Nistkästen. Maten zijn 40x28x8cm (HxBxD), de binnenruimte verloopt van 4 centimeter onder naar 1,5 centimeter boven.

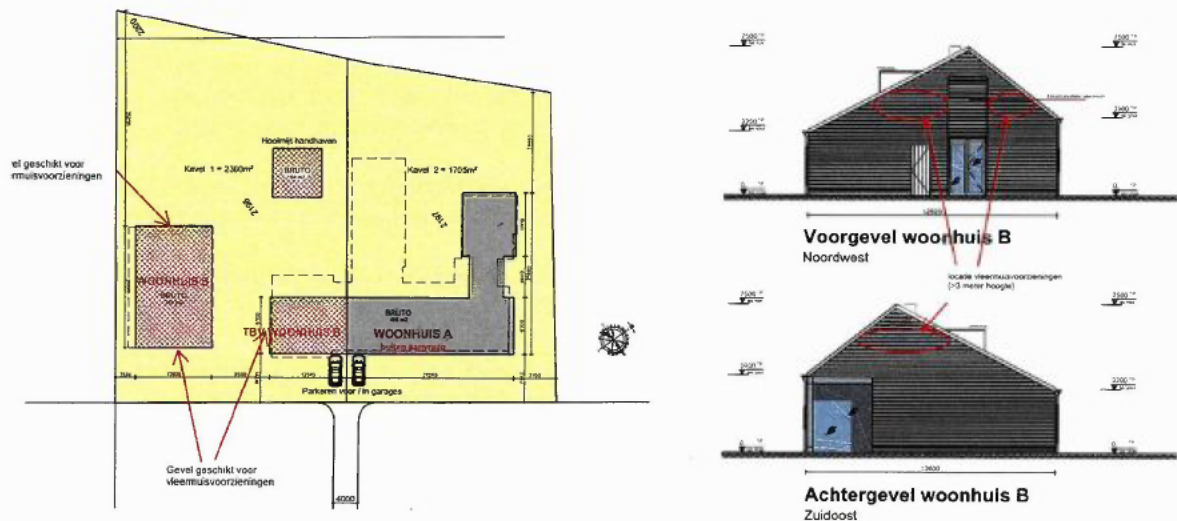
De kasten zijn alle aan bomen rond het plangebied bevestigd, op circa 3 meter hoogte. Er zijn steeds bomen gekozen aan de bosrand of in een laan, welke voldoende vrij staan zodat dieren een vrije aanvliegroute hebben. De oriëntatie is per kast afzonderlijk gekozen op basis van de beschikbare vrij aanvliegroute.

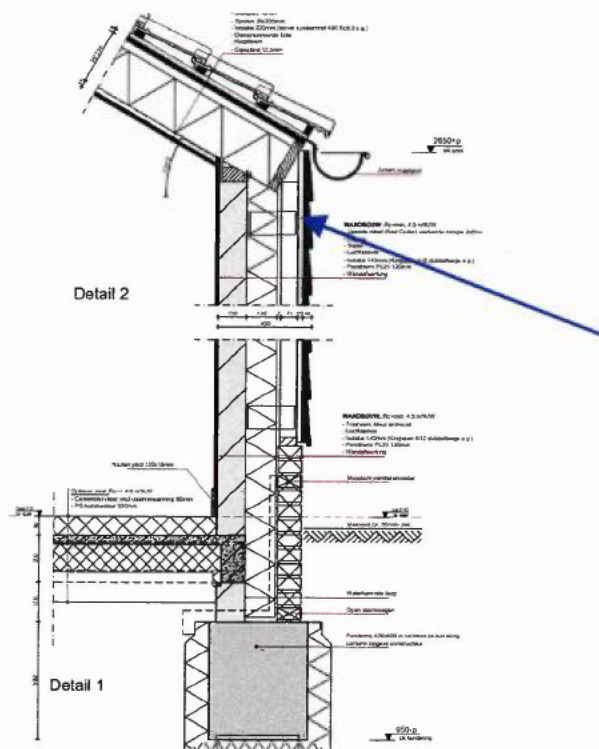
Figuur 3.1 Locatie van de opgehangen vleermuiskasten. De stippen staan voor één kast, noordoostelijk van de kapschuur hangen twee kasten dicht bij elkaar, hier staat 1 stip voor op de kaart. De aanwezige paarverblijfplaats bevindt zich binnen de rode cirkel.

Als definitieve compensatie worden vier voorzieningen getroffen in de nieuw te bouwen panden, waardoor vleermuizen toegang krijgen tot een geschikte ruimte in de wand (figuur 3.2 en figuur 3.3). Deze locaties bevinden zich op de zelfde plek als de huidige verblijfplaats. De nieuw te bouwen gebouwen zijn bekleed met houten rabatdelen. Bij twee gevels worden op minimaal 3 meter hoogte openingen aangebracht die toegang bieden tot de ruimte achter rabatdelen. Er is gekozen dit bij twee gevels te doen omdat deze elk een ander binnenklimaat hebben en zodoende de kans op gebruik wordt vergroot. De ruimten waar de vleermuizen toegang tot krijgen hebben een diepte 1,7-3 centimeter. Om vogels te weren worden invliegopeningen klein gehouden (tussen 1,7 en 2 cm). Het hout binnenin wordt ruw gemaakt, zodat de dieren hier goede houvast hebben.

De in de bomen opgehangen kasten zullen na realisatie van de definitieve compensatie blijven hangen. Dergelijke houtbetonnen kasten zijn voldoende duurzaam om een tiental jaren te kunnen blijven functioneren.

Figuur 3.2 Locaties op erf en plekken in de gevel waar de definitieve compensatie voor vleermuizen zal worden getroffen. Hier worden 4 verblijven gecreëerd verspreid over twee gevels.

Figuur 3.3 Doorsnede-tekening van de muur van het woonhuis. Met de blauwe pijl is aangegeven in welk deel van de wand ruimten voor vleermuizen zullen worden gecreëerd.

3.4.2 Kerkuil

Mitigatie

De locatie van de nieuw geplaatste kasten (zie bij compensatie) ligt buiten de locaties van sloop- en renovatiewerkzaamheden (figuur 4.3). Werkzaamheden kunnen wel mogelijk verstorend effect hebben op kerkuilen die broeden in de compenserende nestkasten.

Hierom worden de volgende maatregelen genomen:

- sloop wordt zoveel mogelijk uitgevoerd buiten de voortplantingsperiode van kerkuil, dus voor maart of na juli. Eventuele kleinschalige (opruim)werkzaamheden na maart vinden plaats na beoordeling door een ecooloog;
- de nestlocaties worden visueel afgeschermd van de werkzaamheden gedurende de bouw;
- er wordt 's nachts geen gebruik gemaakt van kunstlicht bij de bouw;
- in de gebruiksfase wordt rond de woningen geen kunstlicht gebruikt dat verder uitstraalt dan noodzakelijk, en in geen geval mag dit tot aan de nieuwe nestkasten komen.

Compensatie

Ter compensatie van de sloop van de kapschuur, waardoor de kerkuil hier geen gebruik meer van kan maken, is een nieuwe kleine kapschuur gebouwd op circa 30 meter van de oorspronkelijke kapschuur (figuur 4.3). In de nok hiervan is een nieuwe kerkuilenkast opgehangen. Onder de kast is een zitbalk bevestigd over de breedte van de schuur (nog niet aanwezig op de foto in figuur 4.3). Het schuurtje ligt op circa 35 meter van de huidige nestplaats af, nabij een groepje eiken waarvan is geconstateerd dat het als zitplek wordt gebruikt door de uilen. De schuur heeft vrije aanvliegroutes voor de kerkuil vanaf het grasperceel dat dienst doet als foerageergebied aan de zuidkant en de noordwestkant. Aan de stam van een van de eiken is een tweede nieuwe nestkast opgehangen. Beide kasten en schuur doen eveneens dienst als rustplaats voor de kerkuil. Beide kasten zijn half oktober 2018 geplaatst. De kasten zijn gemaakt van watervast multiplex met een dikte van 16mm.

De bestaande kapschuur is de enige locatie op en rond het plangebied waar een kast overdekt kan worden opgehangen. Omdat de eis is te compenseren met twee kasten is gekozen een tweede kast aan een boom te bevestigen. In de praktijk komt het voor dat kasten op palen of in bomen worden geplaatst, en navraag bij de kerkuilenwerkgroep leert dat boomkasten ook gebruikt worden door kerkuilen, indien op de juiste locatie geplaatst. In dit geval is enkel nestgelegenheid de beperkende factor wanneer de bestaande kapschuur verdwijnt. Kerkuilen zijn in staat nieuwe nestplekken in de directe omgeving te vinden en accepteren, de kans is reëel dat de uilen de nieuwe locatie snel vinden. De kast hangt op circa 3,5 meter hoogte met de invliegopening georiënteerd op het noorden/noordoosten. Net als de kapschuur geldt dat de kast in geschikt foerageergebied ligt, op zeer korte afstand van de huidige broedlocatie. De nieuwe locatie is op iets grotere afstand van de nieuw te bouwen woningen gerealiseerd om verstoring door geluid en licht te minimaliseren. In de nieuwe situatie is kunstlicht beperkt, en worden geen uitstralende lichtbronnen gebruikt die reiken tot aan de kapschuur. Ook wordt door de afstand verstoring door bewoners geminimaliseerd. Kerkuilen zijn doorgaans gewend aan normale, niet-bedreigende menselijke activiteiten nabij hun broedlocaties.

Figuur 3.4. Locatie van *nieuwe kapschuur* en *detailfoto's* van schuur en nestkast. Op het kaartje boven is de bestaande kapschuur aangegeven met een rode cirkel, de nieuwe met de grotere blauwe cirkel. De kleine cirkel daarnaast geeft de locatie van de kast aan de eik aan. De blauwe pijlen duiden de vrije aanvliegroutes naar de kasten aan.